

Velkommen til frokostseminar om bærekraftig utvikling!

Alt innhold i denne presentasjonen tilhører BDO AS eller BDO Advokater AS og skal ikke kopieres eller distribueres uten vårt skriftlige samtykke.

Agenda

08:00	Frokost
08:40	Hva er bærekraftig utvikling?
09:00	Bærekraftig utvikling som et konkurransefortrinn
09:30	Hvordan komme i gang med bærekraftsarbeidet?
10:00	Slutt

MÅLET MED DAGEN:

Økt bevissthet og kunnskapsgrunnlag om temaet bærekraftig utvikling

Identifisere muligheter ved bærekraftig utvikling for din virksomhet

Økt kunnskap om hvordan din virksomhet kan bli mer bærekraftig i fremtiden

Hvem er vi?

Tina-Irene Luggens Amundsen
Manager

Håkon Dalland
Senior associate

Hva er bærekraftig utvikling?

Hvorfor skal vi bry oss?

Gå til www.menti.com og bruk koden 3410 2600

HVA BETYR BÆREKRAFT FOR DEG?

Press S to show image

BÆREKRAFTIG UTVIKLING er utvikling som imøtekommer dagens behov uten å ødelegge mulighetene for at kommende generasjoner skal få dekket sine behov.

VI ER DESSVERRE «BACK ON TRACK»

29. juli 2021

1.75x

**HVIS ALLE MENNESKER PÅ JORDEN SKULLE HA SAMME FORBRUK SOM
EN GJENNOMSNITTLIG INNBYGGER I NORGE VILLE VI TRENGE**

... 3,6 jordkloder

16 globale trender

PLAST I
HAVET

FORBRUK OG
SØPPEL

REDUSERT
BIOLOGISK
MANGFOLD

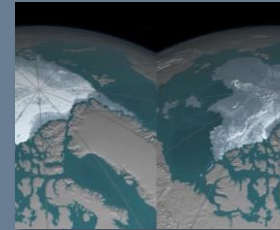
MANGEL PÅ
VANN

REDUSERT
JORDSMONN-
KVALITET

EKSTREM-
VÆR

FREMTIDIG
HAVNIVÅ

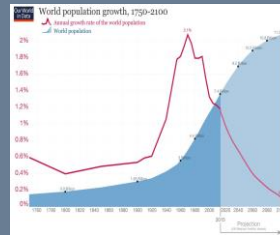
IKKE MØTE
BASISBEHOV

ALDRENDE
BEFOLKNING

OVERVEKT OG
LIVSTILS-
SYKDOMMER

SMITTSOMME
SYKDOMMER

UNGDOMS-
LEDIGHET

ENDRINGER I
ARBEIDSLIVET

MIGRASJON

URBANISERING

ULIKHET

KODE RØD

- ▶ På klimatoppmøtet i Paris i 2015 ble det store målet vedtatt: Å begrense den globale temperaturøkningen til 1,5 grader.
- ▶ FNs klimapanel (IPCC) mener det er uomtvistelig at menneskene er hovedansvarlig for klimaendringene som vi opplever
- ▶ Menneskelig aktivitet har ført til en økning til rundt **1,1 grader**
- ▶ Alarmklokkene er øredøvende og bevisene er uomtvistelige.
 - Ekstremvær blir mer vanlig
 - Klimamålet i ferd med å ryke
 - Det er for sent å snu havnivåstigningen
- ▶ Klimatoppmøte i Glasgow I November blir viktig

Det er venta store nedbørmengder på Vestlandet i ettermiddag. Illustrasjonsfoto: Henrik Mundal Andreassen

Nytt farevarsel: Kan venta styrtregn

Vêret kan endra seg raskt.

Vidar Hope

vidar@sunnhordland.no

Publisert: 23.09.2021 10:54 Sist oppdatert: 12:42

Det er for tida kraftige vindkast i Sunnhordland. I Kårevik på Stord har eit tre lagt seg i vegbanen. No har Meteorologisk institutt også sendt farevarsel på gult nivå for regn.

**7/10 NORDMENN HAR
OPPLEVD
KLIMAENDRINGER I SIN
KOMMUNE**
IPSOS, 2019

STORD
kommune

[Om kommunen](#) [Turist på Stord](#) [Ledig stilling](#)

[HEIM](#) > [TENESTER](#) > [SJØLVHJELP OG INFORMASJON](#) > [NÆRING, LANDBRUK OG MILJØ](#) > [KLIMA](#)

Næring, landbruk og miljø

Nullutslepp i 2030

Kommunestyret vedtok i 2020 å verta ein nullutsleppskommune i 2030 i høve til klimagassutslepp. Målsettinga er på linje med Vestland fylkeskommune si målsetting. Men kor store klimagassutslepp er det i kommunen og kva er det å verta ein nullutsleppskommune?

Å ha **nullutslepp** av klimagasser vil sei at **opptak er lik utslepp** av klimagasser. Med klimagass meinast karbondioksid (CO₂), metan (CH₄) og lystgass (N₂O). Desse klimagassane bidreg til ein auka drivhuseffekt i atmosfæren. For å få ein felles måleverdi vert måleeininga CO₂-ekvivalenter nytta. Dette gjer at det er eit felles mål for kor mykje ulike klimagassar bidreg til oppvarming av atmosfæren.

<https://www.stord.kommune.no/klima.554834.nn.html>

Skal ikke på
sommerferie
i år heller

1 av 10

norske barn vokser opp i fattigdom

Ikke råd til
fotballsko

Vil ikke at
noen skal se
hvordan vi bor

A photograph of construction workers on a site. In the foreground, a worker in an orange uniform and a yellow hard hat is kneeling, working with a tool on a concrete surface. Behind him, two other workers in orange uniforms are standing, one holding a large metal beam. The background shows a construction site with dirt and concrete.

Koronakrisen resulterte i nesten 400 000 dagpengesøknader ved permittering i april 2020

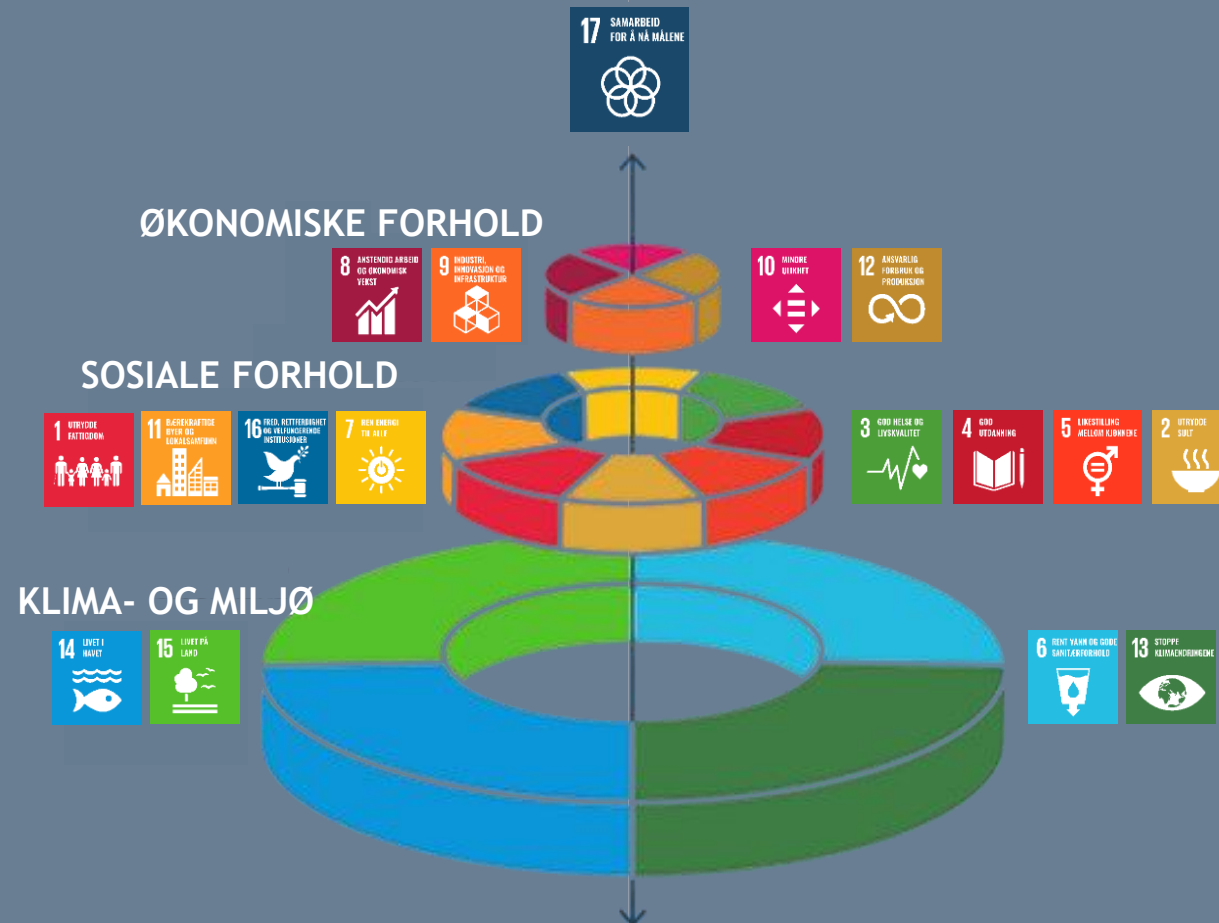
NAV

FNs utviklingsmål for bærekraft

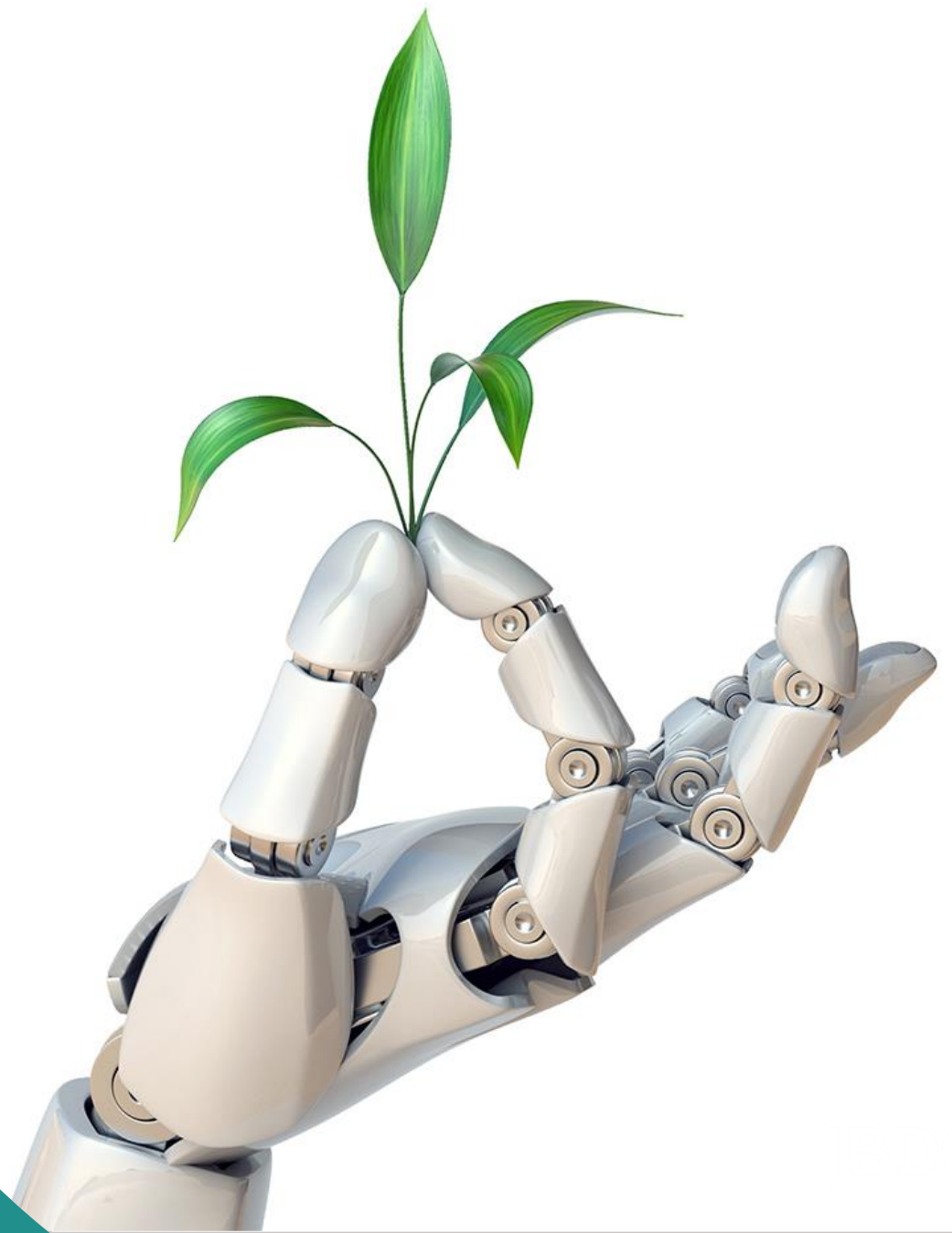

Bærekraft i 3 dimensjoner

Det er balansen mellom disse som avgjør om noe er bærekraftig

Bærekraftig utvikling som et konkurransetrinn

Det vi ser er at...

Skiftet er allerede godt i gang ...

... reguleringene er godt på vei ...

... tilgangen til kapital påvirkes av nye «grønne krav»

... bevisstheten blant kunder, bedrifter og organisasjoner øker ...

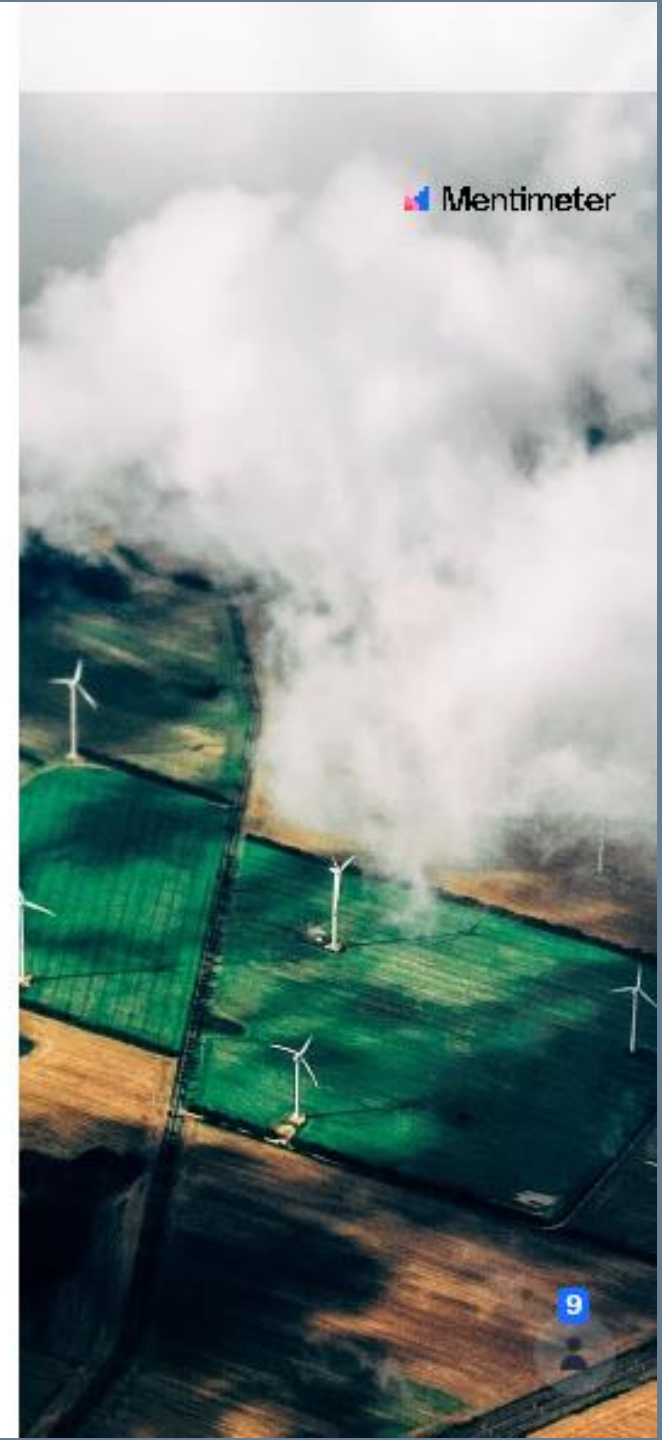
... vi alle ansvarliggjøres nå i økende grad

Hvilke forretningsmuligheter ser dere ved bærekraftig utvikling?

komme tettere på kundene
ny produkter og tjenester
nye produkter og tjeneste
gjennbruk
rapportering
økt behov for attestasjon
attestasjon
bærekraftsattestering
grønn energi
grønn omstilling
større målgrupper
sirkulære forretningsmod
økt behov for rådgivning

Press S to show image

Pisk eller gulrot?

LOVKRAV

AKTIVITETS- OG
REDEGJØRELSESPLIKTEN

ÅPENHETSLOVEN

ANSKAFFELSESLOVEN

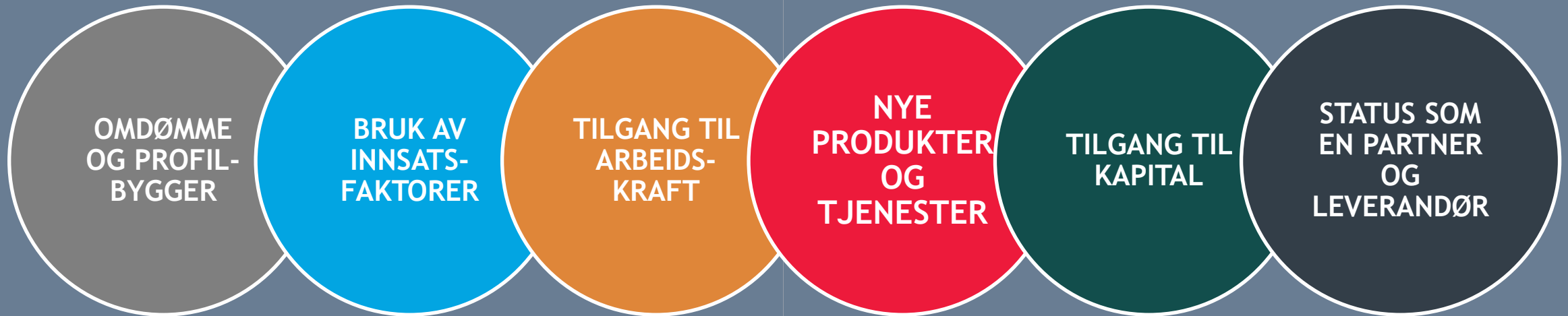
REGNSKAPSLOVEN §3-3c

“

Vi trenger næringsinteresser som ser
forretningsmuligheter. Det er anslått at FNs
bærekraftsmål kan utløse markedsmuligheter verd
12.000 milliarder dollar. Det ligger enorme
muligheter her for dem som er villig til å ta risiko og
gå foran.

Nicolai Astrup, Utviklingsminister
(Nå kommunal- og moderniseringsminister)

Bærekraftig utvikling som et konkurransefortrinn

Bærekraftig utvikling som et konkurransefortrinn

OMDØMME
OG PROFIL-
BYGGER

APELAND

Nyh

– Omdømmet avgjør om produktene
våre velges

Stormberg mest bærekraftig

Stormberg er bransjevinner i Europas største forbrukerundersøkelse om bærekraftig Index

Forbrukertilsynet: – H&M driver ulovlig miljømarkedsføring

Forbrukertilsynet krever at Hennes & Mauritz endrer markedsføringen av kleskolleksjonen «Conscious», hvor klesgiganten gir inntrykk av å være bærekraftig og miljøvennlig. Markedsføringen er ulovlig, konkluderer Forbrukertilsynet.

H&M GROUP ABOUT US BRANDS CAREER SUSTAINABILITY INVESTORS MEDIA

SUSTAINABLE FASHION

Many people identify sustainable fashion as just clothes made from sustainable materials. However, for H&M Group, the responsibility goes a lot further than this and spans across all our brands and our entire value chain.

FREMSTÅR SOM BÆREKRAFTIGE: På nettsiden til H&M snakkes det mye om bærekraft og miljø. Samtidig er de del av en av de mest forurensende industriene i verden. Klesindustrien står for mer klimagassutslipp enn all flytrafikk og sjøfart til sammen.

Bærekraftig utvikling som et konkurransefortrinn

BRUK AV NYE
INNSATS-
FAKTORER

- Vi har jobbet med både produktet, posen og kartongen på bestselgerne våre, Classic Salt, Salt & Pepper, Paprika og Saftig Biff. Skal man lykkes med å gjøre gode endringer så må man se på helheten, sier Annette Eidesen, Senior Brand Manager i Maarud.

Mindre poser på Maarud Potetgull gir høyere gramvekt

17 februar, 2021

Emballasjerevolusjonen

Chipsposen blir aldri den samme

Hemmeligheten er på innsida.

PÅ VEI TIL BUTIKKENE NÅ: De nye potetgullposene til Kims er laget i ren plast, og kan resirkuleres. Foto: Produsenten

Bærekraftig utvikling som et konkurransefortrinn

BRUK AV NYE
INNSATS-
FAKTORER

Bærekraftig utvikling som et konkurransefortrinn

TILGANG TIL ARBEIDS- KRAFT

Overordnet del – verdier og prinsipper for grunnopplæringen

Om overordnet del

Overordnet del – verdier og prinsipper for grunnopplæringen er en del av læreplanverket, og den er fastsatt ved kongelig resolusjon 1. september 2017 med hjemmel i opplæringsloven § 1-5. Overordnet del gjelder for grunnopplæringen i Norge. Grunnopplæringen består av grunnskole og videregående opplæring. Den omfatter dermed den opplæringen barn og ungdom får fra første klasse på barnetrinnet til og med studieforberedende og yrkesfaglige utdanningsprogrammer i videregående opplæring, der deler av opplæringen foregår i bedrift og arbeidsliv.

Overordnet del av læreplanverket utdypet verdigrunnlaget i opplæringslovens formålsparagraf og de overordnede prinsippene for grunnopplæringen. Den består av denne innledningen, gjengivelse av formålsparagrafen og tre kapitler: 1. Opplæringens verdigrunnlag, 2. Prinsipper for læring, utvikling og danning og 3. Prinsipper for skolens praksis. Læreplanene for fag beskriver fagenes innhold og mål. Overordnet del gir retning for opplæringen i fag, og alle fag bidrar til å realisere opplæringens brede formål. Hele læreplanverket er grunnlaget for opplæringen, og de ulike delene henger tett sammen og må brukes sammen.

Den overordnede delen beskriver det grunnsynet som skal prege pedagogisk praksis i hele grunnopplæringen. Den skal også ligge til grunn for samarbeidet mellom hjem og skole. Overordnet del tydeliggjør skolens og arbeidslivets ansvar for danning og for utvikling av kompetansen til alle deltakere i grunnsynet. Dette grunnsynet prege planlagt opplæringen.

Hovedmålgruppen for overordnet del er instruktører, assistenter, skoleledere, skoleeiere og foreldre. Den overordnede delen gjelder opplæring i alle fag og i alle typer opplæring.

2.5.3 Bærekraftig utvikling

Bærekraftig utvikling som tverrfaglig tema i skolen skal legge til rette for at elevene kan forstå grunnleggende dilemmaer og utviklingstrekk i samfunnet, og hvordan de kan håndteres. Bærekraftig utvikling handler om å verne om livet på jorda og å ta vare på

En av BIs kjerneverdier er å handle med ansvar. I forhold til bærekraft betyr dette at:

- Vi bidrar til bærekraftig utvikling og samfunnsansvar ved å jobbe i tråd med FNs bærekraftsmål (SDG) og FNs prinsipper for ansvarlig ledelsesutdanning (PRME), og integrere dem i vår forskning, undervisning, drift og samarbeid med interessenter.
- FNs bærekraftsmål (SDG) og prinsippene for ansvarlig ledelsesutdanning (PRME) vil være rammen for vår forskning, undervisning og egen drift.

Bærekraftig utvikling som et konkurransefortrinn

NYE
PRODUKTER
OG
TJENESTER

Too Good To Go (<https://toogoodtogo.no/no>)

Hjem / Helhetlige løsninger / Velg bærekraftig interiør

Velg bærekraftig interiør

Vi gjør det enkelt å utvikle et inspirerende og bærekraftig arbeidsmiljø. Vi kan hjelpe deg med alt fra innkjøp og planlegging til installering, montering og innredning:

GoGood (<https://www.gogood.no/tjenester/baerekraftig-interior>)

Bærekraftig utvikling som et konkurransefortrinn

TILGANG PÅ KAPITAL

- European Green Deal - «Klimanøytralt Europa i 2050»
 - Ambisjon om å styre kapital i retning av mer bærekraftige aktiviteter
- Grønne lån: «et finansieringsprodukt hvor lånemidlene benyttes til prosjekter og investeringer med spesifikke miljømessige kvaliteter»

EUs Green Deal (https://ec.europa.eu/info/strategy/priorities-2019-2024/european-green-deal_en)

Bærekraftig utvikling som et konkurransefortrinn

TILGANG PÅ KAPITAL

Grønne kunder

Lavere risiko for banken

- Tilgang til grønne produkter
- Tilgang på billigere og bedre finansiering

Grå kunder

Høyere risiko for banken

- Strengere krav til omstilling
- Dyrere finansiering
- Avslag

Bærekraftig utvikling som et konkurransefortrinn

STATUS SOM
SAMARBEIDS-
PART OG
LEVERANDØR

I gang med å kartlegge brudd på menneskerettigheter ved batteri-produksjon

TOPICS:: Etikkk Kommune Kompetanse Leverandører Menneskerettigheter Oppfølging Risiko

Bergen kommune har vedtatt å gjennomføre minst tre revisjoner eller fabrikkbesøk i løpet av en fireårsperiode på etiske vilkår, forteller Juni Skjold Lexau, rådgiver i Innkjøp konsern i kommunen, er sentral i arbeidet med kommunens kartlegging av leverandørkjedene på elbil-batterier.

JOBBER FOR Å ØKE MANGFOLDET: – Vi tror ulikhet i perspektiver og tilnærming gir bedre beslutninger, og mangfold i seg selv vil derfor bidra til bedre rådgivning, sier DNB-advokat Line Bohn Hagen, her sammen med (f.v.) managing partner i Wiersholm, Morten Golleen, direktør for DNB-advokatene, Audun Moen og managing partner i Wikborg Rein, Finn Bjørnstad. Foto: Stig B. Fiksdal

DNB sier nei til mannstunge advokatfirmaer

Samfunn

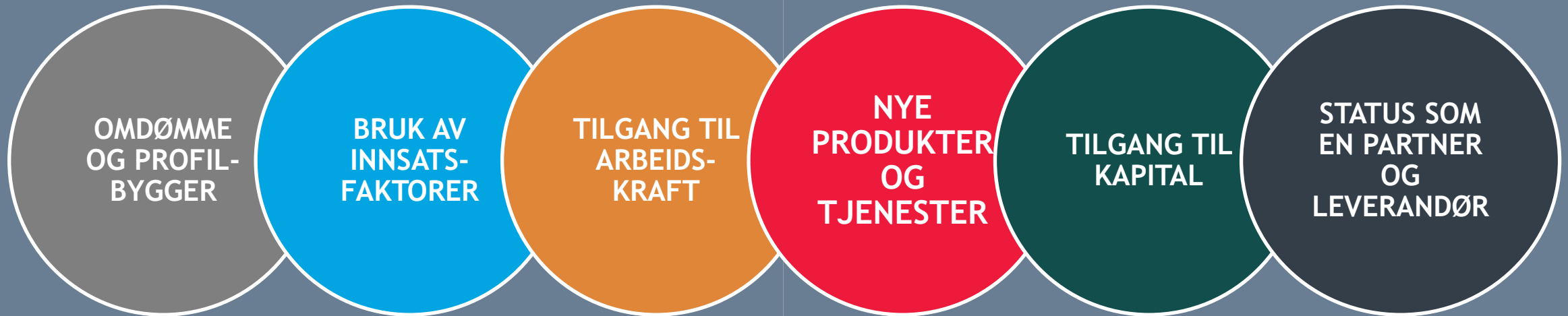
19. des 2018

Av Marit Elisabeth Giske

DNB krever at mannstunge advokatfirmaer tar grep for å bedre kjønnsbalansen i partnerskapet. Banken avslutter derfor samarbeidet med minst ett slikt firma og inngår tettere samarbeid med Wiersholm og Wikborg Rein.

DNB (<https://www.dnb.no/dnbnyheter/no/samfunn/dnb-sier-nei-til-mannstunge-advokatfirmaer/>)

Bærekraftig utvikling som et konkurransefortrinn

Hva blir kostanden for oss ved

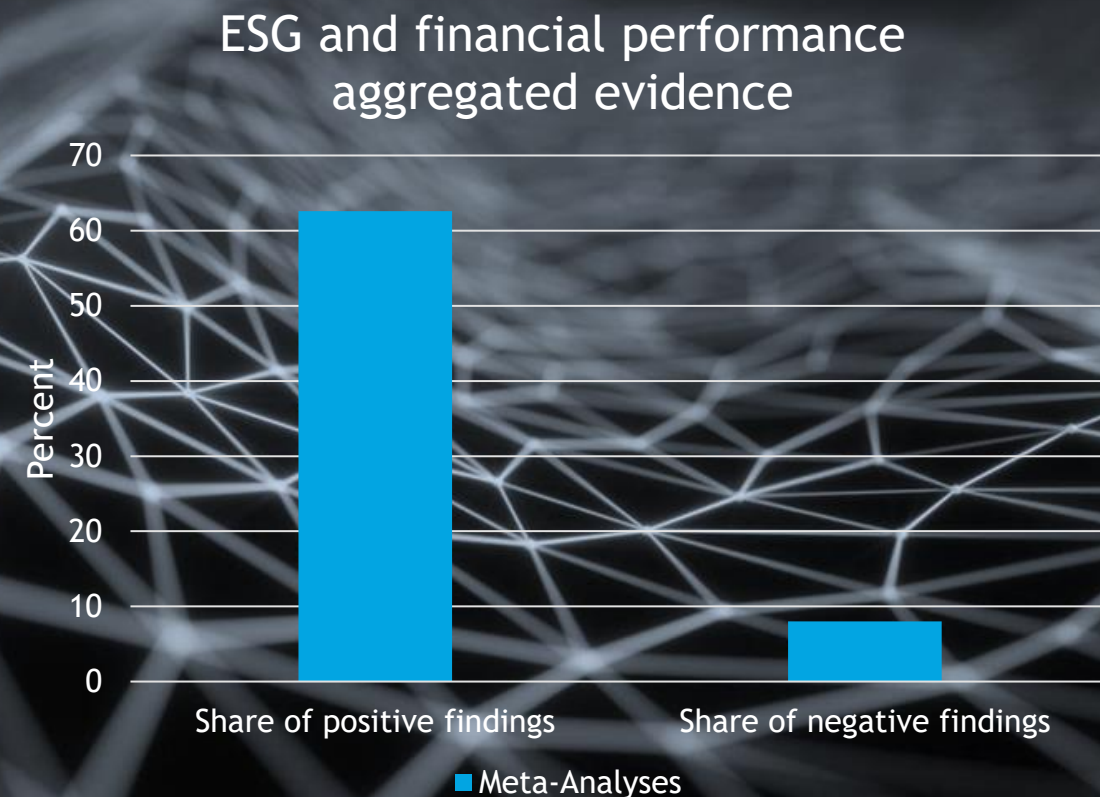
**å ikke henge
med**

i den bærekraftige utviklingen?

FORSKNINGEN ER KLAR - BÆREKRAFT ER LØNNSOMT

2 AV 3

norske toppledere mener bærekraft og miljøvennlig drift er en forutsetning for å drive lønnsomt i 2030.

Kilde: Friede, G. Busch, T. & Bassen, A. (2015). ESG and financial performance aggregated evidence- Journal of Sustainable Finance & Investment

Gruppediskusjon - Erfaringsutveksling

«Hvordan jobber din virksomhet med bærekraftig utvikling i dag?»

«Hvilke forretningsmessige muligheter knyttet til bærekraftig utvikling ser du for din virksomhet i tiden fremover?»

Hvordan komme i gang med bærekraftsarbeidet?

Bærekraftig på en TROVERDIG måte?

To innfallsvinkler for å bidra til bærekraftsproblemet

Jørgensen og Pedersen, 2020
(RESTART - 7 veier til bærekraftig business)

Unngå å gå i grønnvaskingsfellen!

Fra grønnvaskingsplakaten.no

GRØNNVASKERE

verden bedre

snakker høyt om bærekraft uten å bidra med noe som gjør

SAMFUNNSBYGGERE

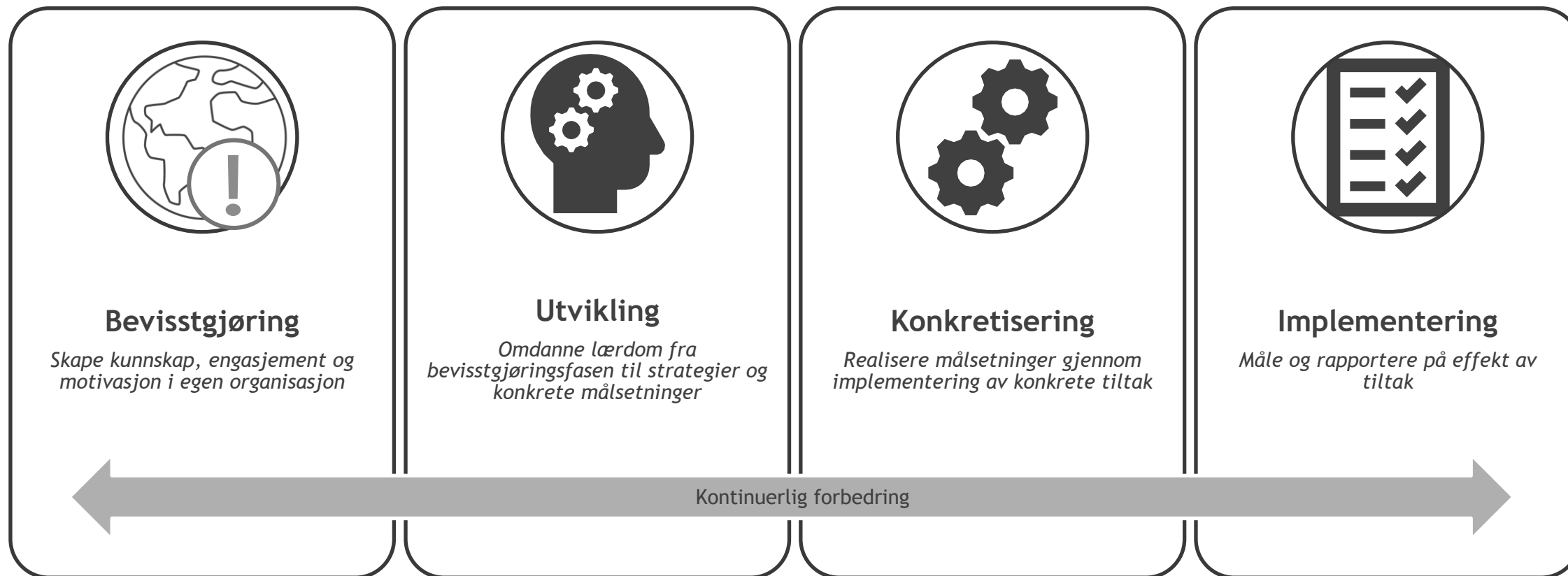
spør hva de kan gjøre for å skape felles verdier for samfunnet og virksomheten

Unngå å gå i grønnvaskingsfellen!

Fra grønnvaskingsplakaten.no

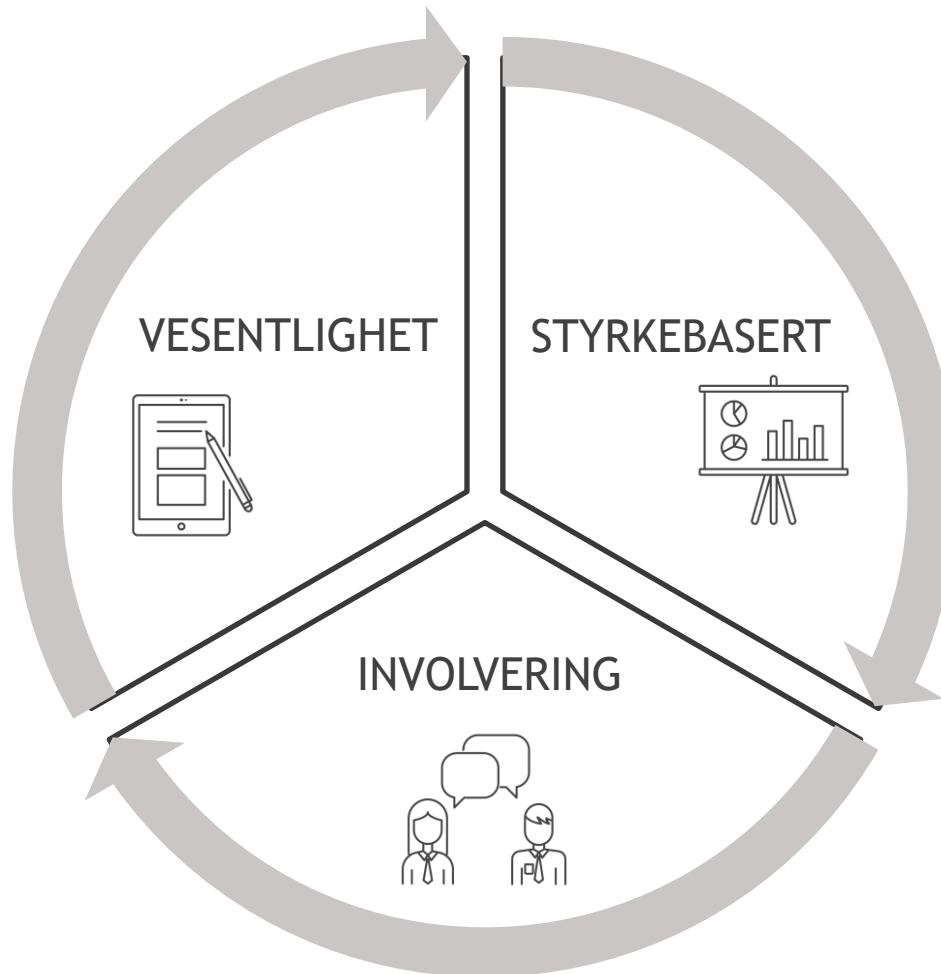
1. Vær ærlig og etterrettelig.
2. Pass på at bærekraftsarbeidet ikke bare skjer i kommunikasjons- og markedsavdelingen.
3. Vær varsom med å snakke om viktigheten av bærekraft, natur, klima, menneskeverd og etisk handel, dersom man selv ikke har tatt reelle grep.
4. Unngå å tåkelegge eller underkommunisere egne utslipp og negative avtrykk på klima, natur og mennesker.
5. Vær varsom med å bruke en stor del av markedsbudsjettet på små tiltak som ikke gjør noe med det vesentlige fotavtrykket.
6. Unngå å kjøpe god samvittighet gjennom klimakvoter eller ved å la andre plukke plast.
7. Bruk de etablerte merkeordningene, eller jobb for å etablere gode merkeordninger på tvers av din bransje dersom det mangler.
8. Vær forsiktig med uttrykk som “bedre for klima”, “bedre for naturen”, “bedre for miljøet” osv.
9. Vær varsom med å markedsføre virksomheten kun på bærekraftsmål den er god på.
10. Vær forsiktig med å bruke donasjoner og sponsorater som bevis på at du jobber med bærekraft.

Se på bærekraftsarbeidet som en prosess

Tre tips for ditt bærekraftsarbeid

SØRG FOR EN PRAKTISK TILNÆRMING TIL BÆREKRAFTSARBEIDET

” En av kjennetegnene på at noen har lykket med bærekraft er at vi unner dem å tjene mer penger, fordi det de gjør er bra for planeten og samfunnet.

- Cilia Indahl, Bærekraftseksper

Eksempler på noen av våre tjenester

Kontaktinformasjon

Tina-Irene Luggens Amundsen
Manager
+47 993 57 800
tina-irene.amundsen@bdo.no

Håkon Dalland
Senior Associate
+ 47 974 28 747
hakon.dalland@bdo.no

Du finner også mer informasjon på våre bærekraftsider [her](#)

Takk for i dag!

The background is a solid teal color. In the top-left and bottom-left corners, there are white geometric shapes consisting of a vertical line and a diagonal line meeting at a point.

|BDO

tett på